

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 41

IZDAN 1 DECEMBRA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12652

Dežmar Dragutin, klobučarski obrtnik, Zagreb, Jugoslavija.

Materijal za izradu šešira i postupak kod njegove izrade.

Prijava od 22 decembra 1935.

Važi od 1 aprila 1936.

Kao materijal za izradu šešira dolazi u glavnom u obzir zečja dlaka i t. zv. mornarska vuna (za pustene šešire). Kako je poznato, taj materijal za izradu muških i ženskih šešira dosta je skup, a radi toga su skupi i šeširi, koji su dobiveni iz tog materijala. Uslijed toga se mnogo nastojalo oko toga, da se pronade neki jeftiniji materijal sa istim dobrim svojstvima, što ih ima zečja dlaka i mornarska vuna. Međutim ta nastojanja nisu dosad urodila plodom, isto tako kao i nastojanje, da se nade neki jeftiniji pridoatak spomenutim tvarima, koji bi bar donekle pojeftinjuje produkciju šešira.

Predmet pronalaska je materijal za izradu šešira, koji se dobiva miješanjem i zajedničkom preradbom zečje dlake ili mornarske vune (već prema tome, koju vrstu šešira želimo) sa svilenastim nastavcima sjemenaka biljke, koja je u narodu poznata pod imenom „cigansko perje”, a naučni joj je naziv „*Asclepias syriaca*.” Prijavitelju je naime uspjelo, da nakon mnogobrojnih pokusa ustanovi, da se spomenuti nastavci sjemenaka, koje ćemo dalje nazivati narodnim imenom „cigansko perje”, dadu uspješno upotrebiti kao dodatak materijalu za produkciju šešira, koji onda samu produkciju znatno pojeftinjuje. Spomenuta biljka dolazi u izobilju u prirodi, a za dobivanje dobrog materijala za izradu šešira može se uzeti 50—75% ciganskog perja, a ostatak zečje

dlake ili mornarske vune. Nakon odgovarajućeg postupka izrade, koji ćemo kasnije opisati, dobije se materijal, koji po svojim svojstvima ni malo ne zaostaje za materijalom iz čiste zečje dlake ili mornarske vune, čak u pogledu trajnosti i nepromočivosti nadmašuje ove posljednje.

U zagrijanoj tekućini, koja je dobivena kuhanjem orahovog lišća i hrastove kore u vodi ili koja se dobije rastapanjem ekvivalentnih tvari ili kemikalija u vodi, moči se i obrađuje cigansko perje, kod čega se oslobada masnoće, a da se time ni malo ne oslabi ili ne iskidaju njegova vlakanca.

Postupak za izradu materijala sa zečjom dlakom je slijedeći: U rastopini od cca:

- 2000 g vode,
- 500 g dušične kiseline,
- 60 g žive i
- 14 g bakra

moči se, izažimlje i obrađuje cca 1 sat dugo smjesa od 50—75% ciganskog perja, koje je po gornjem postupku oslobođeno od masti, i 50—25% zečje dlake. Time se dobije materijal za izradu šešira, koji se onda dalje, na poznati način, ispire, preša, bojadiše itd. podvrgava svim procedurama, koje su potrebne kod fabrikacije šešira.

Postupak za izradu materijala sa mornarskom vunom je slijedeći: U rastopini od cca:

- 2000 g vode
- 50 g sumporne kiseline i
- 50 g octene kiseline

moći se, izažimlje i obraduje cca 1 sat smjesa od cca 50—75% ciganskog perja, sa kojega je uklonjena mast prema pronalasku, i 50-25% mornarske vune ili sl., pa se onda dobiveni materijal dalje obrađuje na poznati način kod proizvodnje šešira.

Patentni zahtjevi:

1.) Materijal za izradu šešira i sl., naznačen time, što se isti sastoji iz masti oslobođene smjese ciganskog perja (*Asclepias syriaca*) i zečje dlake, ili takvog ciganskog perja i mornarske vune ili sl., pri čem procenat ciganskog perja u smjesi može varirati i do 75%.

2.) Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se cigan-

sko perje oslobada od masti namakanjem, izažimanjem i pranjem u toploj tekućini, koja se dobije kuhanjem orahovog lišća i hrastove kore u vodi, odn. rastapanjem u vodi tvari ekvivalentnog djelovanja.

3.) Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se u rastopini od cca. 500g dušične kiseline, 60 g žive i 14 g bakra na 2000 g vode obrađuje cca 1 sat smjesa ciganskog perja, koje je oslobođeno od masti prema zahtjevu 2, i zečje dlake, pri čem se može uzeti ciganskog perja i do 75% .

4.) Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se u rastopini od cca 50 g sumporne kiseline i 50 g octene kiseline u 2000 g vode obrađuje cca 1 sat smjesa ciganskog perja, koje je oslobođeno od masti prema zahtjevu 2, i mornarske vune ili sl., pri čem se za tu smjesu može uzeti ciganskog perja i do 75% .

Vrijeme od 1 aprila 1936.

Prijava od 22 decembra 1935.

U ovom zahtjevu za izradu materijala za izradu šešira i sl. naznačen je postupak koji se sastoji od sljedećih koraka: 1. Materijal za izradu šešira i sl. sastoji se od masti oslobođene smjese ciganskog perja (*Asclepias syriaca*) i zečje dlake, ili takvog ciganskog perja i mornarske vune ili sl., pri čem procenat ciganskog perja u smjesi može varirati i do 75%. 2. Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se cigan-

sko perje oslobada od masti namakanjem, izažimanjem i pranjem u toploj tekućini, koja se dobije kuhanjem orahovog lišća i hrastove kore u vodi, odn. rastapanjem u vodi tvari ekvivalentnog djelovanja. 3. Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se u rastopini od cca. 500g dušične kiseline, 60 g žive i 14 g bakra na 2000 g vode obrađuje cca 1 sat smjesa ciganskog perja, koje je oslobođeno od masti prema zahtjevu 2, i zečje dlake, pri čem se može uzeti ciganskog perja i do 75% . 4. Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se u rastopini od cca 50 g sumporne kiseline i 50 g octene kiseline u 2000 g vode obrađuje cca 1 sat smjesa ciganskog perja, koje je oslobođeno od masti prema zahtjevu 2, i mornarske vune ili sl., pri čem se za tu smjesu može uzeti ciganskog perja i do 75% .

Postupak kod izrade materijala po zahtjevu 1, naznačen time, što se cigan-

sko perje oslobada od masti namakanjem, izažimanjem i pranjem u toploj tekućini, koja se dobije kuhanjem orahovog lišća i hrastove kore u vodi, odn. rastapanjem u vodi tvari ekvivalentnog djelovanja.